

Jubel-Feest van den heer Notaris BYL.

Het banket in ons voorgaende N.° vermeld, waarmede de heeren Notarissen van het Arrondissement Audenaerde, Zondag laetst in het *klein Brussel* alhier, de *vyftigjarige ambts-uitoefening* van hunnen kollega Meester Byl vierden, had dusdaniglyk den geestdrift en het algemeen genoeg van deszelfs stadsgenoten verwekt, dat zulks onbeschryfbaar is. Dit is voorzeker het schoonste bewys van den hoogen graed der achting welke hy, om zyne kunde, om zyne diensten, om zyn menschlievend en voortreffelyk gedrag by deszelfs medeburgen geniet.

Van daegs te voren was geheel de lange straet van aen het hotel het *klein Brussel* tot buiten de Brusselpoort in gedurige beweging en bezigheid: eene dubbele ry groene sperreboomen werd langs die straet geplant, men hing er loover-ranken en schoone drapperyen aen, men maekte midden de straet groote verhevene eerebogen met tydverzen en andere passende schriften bekleet, men zag de huizen versieren en vlaggen uit alle vensters wapperen; voor de woning van den Jubilaris, in het gezondheids-gesticht van den heer doctor De Cock, verhiel men eene wel opgeschikte eerepoort en met kleurglazen omzette pyramiden. De andere naburige straten volgden ook de beweging en wedyerden om het schoonst. — Des zaterdags 's avonds kondigde men de aenstaende feest door het kanon-geschut aen en men volherde byna den ganschen nacht aen de werkingen.

Nu, des Zondag 's morgens had dit gedeelte der stad een waer verrukkend aanzien; men hoorde gedurig de losbrandingen van 't geschut, men zag de nieuwsgierigen langs alle kanten met benden toesnellen en de straten doorwandelen.

Intusschen had men zich in het hotel het *klein Brussel* ook naerstig bezig gehouden om den Jubilaris in de daertoe prachtygk beuangenene zael naer waarde te ontfangen.

Van hunen kant hadden de banket-kommissarissen, de heeren Biefmans van Audenaerde, Saby van Worteghem en Declercq van Geerardsbergen, met zoo vele zorg, kennis en kostelykheid alles doen schikken dat wy het niet wagen zullen er eene schets van te geven, ons beperkende met te zeggen dat het eene ware konings-tafel was.

'S voormiddags gingen eenige confraters afzonderlyk den Jubilaris' zynen huize complimenteren. — Om een ure namiddag, is eene Deputatie, zamengesteld van de heeren Notarissen Bloerman van Maria-Hoorebeke, Galle van Sotteghem, en Eyraud van Geerardsbergen, den held der feest 't zynen woning in eene koets gaen afhalen, en heeft hem tusschen eene menigte volks naer het hotel gebragt, alwaar zyne ambtgenoten hem met den verhevensten geestdrift, met de innigste hartelykheid, onthaelden, begroetten en geluk wenschten.

Toen het banket nauwelyks aenvang genomen had, kwam het genootschap van *Orpheus* dezer stad, door het kunstmatig uitvoeren van eenige fraeije muzykstukken, den Jubilaris vereeren; bovendien, galmde een der leden, de steeds yverige heer Paul Anthunis, eene den heer Byl toegewyde hulde in dichtregelen uit, waervan hy een afdruksel op gesatineerde kaerten en in vergulde letteren, aen elk der Notarissen aanbod. Den Jubilaris heeft aen die maetschappy deswegens zyne uiterste te vredenheid betoond en met een paar rymlinien

te zeggen dat in eenen kring van zoo vele geleerden, de aanspraken, lofredenen, jaerschriften toelaten, niet hebben kunnen ontbreken; eenige der heeren Notarissen zegden ons des aengaende dat de Jubilaris onder andere eene wel gepaste redevoering in de fransche taal gedaan heeft, en vervolgens, tot bewys van erkentenis en dankbaarheid, hun een gelyk banket heeft aangeboden, 't geen aenvaerd geworden is, en binnen deze stad op eenen verder te bepalen dag zal plaets hebben.

De beste eendragt, gepaerd met de gulhartigste vreugd, heerschte steeds in hun midden, en omtrent den avond heeft eene deputatie wederom den jubilaris naer zyne woon verzeeld; de jongere gasten zyn zich met hunne ten boorde volle roemers en het afgeven van eenige deuntjes nog wat blyven verlustigen, en nadien de maetschappy *la Réunion* in hare zael gaen bezoeken.

Den ganschen dag hadden de kanonnen en ander geschut niet opgehouden te ronken, maer met het begin van den avond voegde zich daer eensklaps de bekrooning der vermakelykheden en versieringen by; in dien ganschen stadswyk vertoonde zich eene algemeene en schitterende verlichting als door eene tooverkracht vervaerdigd; en men zag er van alle slach, zelfs eene *au Champagne Mousseux* ter woning van M. Ed. V. C. welke zeer bemerkte werd en waer door die heer waerschyneelyk heeft willen toonen hoe weinig hy zich bekomert met de zinspeling aen hem onlangs toebragt, door de bewoording van dit kostelyke druiven-zap by een muziks-programma dat even zoo brein- als naemloos was. Maer verderen wy ons van de feest niet; boven die schoone verlichtingen, zag men ook een vuerwerk aensteken door de zorg en in het gezicht van den heer doctor De Cock.

Nadien gaf het toonkundig genootschap van S. Cecilia aen de woning van den heer Byl eenige avond-stukjes af, en deze betoonde haer daer oer ook zyne dankzegging.

Dit alles had zulke menigte volks byeenverzameld, niet alleen van alle wyken der stad maer ook by de omliggende gemeenten, dat het by oogenblikken onmogelyk was in de straten

voort te gaen en men door de dicht bygedrongene menigte als gedragen werd. Immers wy kunnen dit verders niet beter afmalen dan met te zeggen dat Geerardsbergen nimmer eene feest met zulkien geestdrift, yver en genoeg en heeft zien vieren. Ook heeft dit by velen tot omtrent den dageraad geduurd.

Den Maendag 's avonds op nieuw losbrandingen van geschut en schoone verlichting door het aensteken der kleurglazen aen de eerebogen en pyramiden in den tuin van M. De Cock. Den zelden avond ging ook het toonkundig koorgenootschap des nyverheids-gesticht van den heer G. Mertens, onder de geleide van hunnen onderwyzer, aen M. Byl door eenige zangstukken hunne eere bevyzen.

Wy zullen dus eindigen met te zeggen dat dit zoo luisterryke feest lang in veler geheugen zal blyven, en waerlyk verdient, voor het nageslacht, in de jaarboeken des Notariaets te worden aengeteekend. Zou het derhalve mischien niet wel te pas komen dat by het tweede banket, de verzamelde heeren Notarissen een omstandig proces-verbael op maekten om onder de minuten van den jubilaris te rangschikken en er een afschrift by de archiven der Notarissen-kamer van te bewegen?

VOOROUDEERREEKS, BEKNOPT CURRICULUM of FAMILIESCHETS VAN 100 NOEMENSWAARDIGE PERSONEN UIT DE GERAARDS- BERGSE BURGERSMAATSCHAPPIJ, ca.1800-1920 - Afl.1*

Jean André BIJL (1770-1849)

door MARC VAN TRIMPONT

Joannes Andre BIJL (ook: Byl) geboren te Geraardsbergen op 3 december 1770 en er overleden op 16 maart 1849¹. Woonde in de Kloosterstraat alias Brusselstraet (*rue de Bruxelles* tijdens de Franse periode).

Procureur² van Moerbeke (april 1788) en van Ophasselt (september 1788). Landmeter voor de twee steden en het Land van Aalst (maart 1789). Procureur van Sint-Martens-Lierde en van de heerlijkheid *Ten Riede*. Procureur van Boelaere, Goferdinge, St.-Jans-Hemelveerdegem, Deftinge, Nederboelare, Onkerzele, Schendelbeke, Vloersegem, Idegem en Smeerebbe (februari 1790). Costumier³ en prijzer van Ophasselt (mei 1790), van de stad Geraardsbergen (december 1790) Overboelare en Goferdinge. Procureur van Nederbrakel, Parike en Zarlardinge (april 1792). Commissaris(?) in 1792, 1794 en 1795. Eerste bijzitter van het vredegerecht kanton Geraardsbergen (1796). Notaris (september 1796). Griffier van het Vrederecht kanton Geraardsbergen (1799). Notaris.

Lid van de Stedelijke Raad (november 1808) Voorzitter van de Municipale Raad (=burgemeester), en vervolgens (1817) gemeenteraadslid. Voorzitter van het Comité van

* Deze eerste aflevering maakt deel uit van een lange serie die het resultaat is van lang en intensief opzoekingswerk. Eens alle afleveringen gepubliceerd zullen zowat 100 « noemenswaardigen » ten tonele zijn gevoerd, mensen die om een of andere reden niet ongemerkt bleven in de toenmalige Geraardsbergse leefgemeenschap. Van sommigen werd eerder al een stamreeks gepubliceerd maar de meeste van bedoelde reeksen werden dan door ondergetekende bewerkt, d.w.z. ofwel aangevuld of vervolledigd waar mogelijk, ofwel gecorrigeerd waar nodig. Soms wordt het echter meer dan gewoon een voorouderreeks maar een heuse, weliswaar beknopte, familiegeschiedenis.

Via de publicatie van deze voorouderreeksen en/of beknopte familiegeschiedenissen, waarvan in elk nummer een aflevering komt (althans in principe, d.w.z. voor zover ruimte beschikbaar is), willen wij onder meer de belangstelling aanwakkeren voor stamboomonderzoek en voor familiegeschiedenis, twee disciplines die een onderdeel zijn van de heemkunde of streekgeschiedenis zoniet er nauw bij aanleunen.

1. Over deze figuur, meer bepaald n.a.v. zijn 50-jarigere ambtstermijn waarvan verder sprake, zie desgewenst M. VAN TRIMPONT, *Zowat 150 jaar Geleden las men...*(1), in *De Heemschutter*, 1997, nr.151, p.27 (met verwijzing naar "Den Dender-Bode" uit Aalst, nr.2 van 27 september 1846).

2. Tijdens het ancien régime waren de "procureurs": *die ambtenaeren welke de belangen van partyën in regte voorstonden en hunne verdedigings-middelen schriftelyk indienden aen de wet-mannen van elke gemeente, die ze aen tegen-party dedden betoekenen en na eene raedneeming van vijf advokaeten, vonnis verleenden*, aldus een omschrijving in "Den Dender-Bode", jg.1, nr.1, 20 september 1846. (Privéarchief).

3. In het ancien régime bestond het ambt van costumier in het opmaeken van *pryziën staeten, inventarissen en verdeelingen waerin minderjarige, geregtigd waren, als ook van verkoop akten en gehypothekeerde rent-verkentenissen tusschen meerderjarige, enz., welke akten zy ter passeering aanboden aen Burgemeester en Schepenen der gemeente waer de nalaetenschap openviel of de goederen gelegen waren.* (Uit: Den Dender-bode, o.c.)

Veiligheid (oktober 1830). Lid van de kantonale raad van de Burgerwacht (1831-1833).¹
Joannes André Bijl is alles tezamen 58 jaar actief geweest, waarvan een halve eeuw als notaris. Hij werd voor dit jubileum uitbundig gevierd zoals eerder vermeld in dit tijdschrift (zie voetnoot 1 op voorgaande pagina) en waarvan op een andere bladzijde een omstandig krantenverslag wordt weergegeven.
Gehuwd te Geraardsbergen op 29 floréal IX (19 mei 1801) met Maria Theresia **Vander Mijnsbrugge** geboren te Idegem op 8 november 1765, dochter van Pieter Lieven en Joanna van Liefveringhe.

GENERATIE II

Joannes Pieter BYL geboren te Geraardsbergen op 28 juni 1730. Hij overleed na 19 mei 1801.²
Handelaar. Vrederechter van het kanton Herzele (november 1796)³.
Gehuwd te Geraardsbergen op 9 mei 1762 met Maria Anna **Nicolas** geboren te Steenhuize op 30 juli 1736 en overleden te Geraardsbergen op 29 maart 1785, dochter van Filips Nicolas (fs.Joost Nicolas x Catharina Frederickx)⁴.

GENERATIE III

Adriaan BYL geboren te Geraardsbergen op 14 april 1705.
Gehuwd te Geraardsbergen op 17 juni 1727 met Adriana **(H)Olderbeke** geboren te Geraardsbergen op 10 april 1701 en er overleden in januari 1786, dochter van Adriaan en van Joanna Maria van Wijnendaele.

GENERATIE IV

Joannes Petrus (Pieter) BYL geboren te Moerbeke op 15 januari 1668.
Pachter van het *Hof ten Buyckmeersch* (1690,1708,1726) te Moerbeke, een van de pachthoven toebehorend aan de Sint-Adriaansabdij te Geraardsbergen⁵.
Gehuwd te Geraardsbergen op 12 juli 1692 met Elisabeth **Claus** geboren te Moerbeke op 19 augustus 1672, dochter van Pieter Claus en Gerardina Penninckx.

¹ Alle gegevens omtrent het beroepsleven van deze figuur komen uit De Volksverdediger, nr.7, 13 september 1846 (Privéarchief).

² Althans blijktens de huwelijksakte van zijn zoon Joannes Andreas. (RAR, MGA Burgerlijke Stand, huwelijksakte nr.29 dd. 29 floréal IX (19 mei 1801).

³ Joannes Pieter Byl werd benoemd in de plaats van zijn zoon Joannes Andreas...

Op 10 brumaire van het jaar V van de Franse Republiek (31 oktober 1796) schreef hij een brief naar regeringscommissaris Bouteville waarin hij uiteenzet "*qu'il a fréquenté plusieurs années les bureaux de son fils Jean Bijl, ancien notaire et assesseur du juge de paix dudit canton de Grammont, actuellement notaire public pour ledit canton, et qu'il s'est tellement appliqué à connaître les lois qu'il se croit capable à desservir la place de juge de paix*". En hij stelt zichzelf voor als kandidaat-vrederechter voor het kanton Herzele, en dit in de plaats van zijn zoon. In margine schreef zijn zoon dan dat hij, gezien zijn aanstelling tot "publiek notaris", zich terugtrekt als kandidaat-vrederechter voor Herzele. Bij Besluit van 19 brumaire V (9 november 1796) werd Joannes-Pieter Bijl dan benoemd tot vrederechter van Herzele, met inwerkingtreding op 1 frimaire V (21 november 1796). (ARA, Les Papiers dits Bouteville, ref. I.161: cfr. M.R. THIELEMANS, Inventaire des Papiers des Commissaires du Gouvernement près les neuf Départements Réunis, Brussel, 1960. Over de opdracht van regeringscommissaris Bouteville, zie M. VAN TRIMPONT, *Het gerecht in het kanton Geraardsbergen tijdens de burgermaatschappij (ca.1795-ca.1920)*, in De Heemschutter, 1999, nr.163, p.15.)

⁴ Joannes Petrus Byl x Anna Nicolas zijn de grootouders van Adolf Bijl (*Geraardsbergen, 1817), de stichter-drukker-uitgever van "Den Dender-Bode" uit Aalst.

Zij zijn ook de oud-grootouders van ondergetekende.

⁵ RAR, Archief van de Sint-Adriaansabdij nr.6, p.87.

GENERATIE V

Joannes (Jan) BYL geboren te Steenhuize op 8 januari 1632 en overleden te Moerbeke op 5 juni 1679.

Pachter van het *Hof te Coppenholle* (1670) te Moerbeke, een van de pachthoven toebehorend aan de Sint-Adriaansabdij te Geraardsbergen (Bron : zie voetnoot 5 op vorige bladzijde).
Gehuwd te Geraardsbergen in april 1657 met Adriana **Sa(e)geman(s)** overleden te Moerbeke in 1674, dochter van Jaspard Sageman en Jeanne de Cnoop (ook : Knoop).

GENERATIE VI

Adriaan BYL, vermoedelijk in Godveerdegem geboren waar hij woonde in zijn hofstede. In 1625 molenaar in Steenhuize via aankoop van een korenwindmolen¹. Buitenpoorter van Geraardsbergen (1618).
Gehuwd met Cathelyne de Smet.

GENERATIE VII

Pieter BYL
Eigenaar in Godveerdegem (1571)².
Buitenpoorter van Aalst (1557).

GENERATIE VIII

Pauwel BYL uit Godveerdegem.
Gehuwd met Douhomijne **Meuleman** fa. Passchiers(?)

Op een andere bladzijde is een integraal krantenverslag gekopieerd van het « *Jubel-Feest van den heer Notaris Byl* ». Alhoewel de kwaliteit van de kopie niet al te best is omdat de achterkant van de krantenpagina er door komt, dachten wij, de authenticiteit terwille, dat het de moeite loonde de originele tekst af te drukken. (Bron : Privéarchief, De Volksverdediger, nr.8 van 20 september 1846).

(wordt voortgezet)

MARC VAN TRIMPONT

1. RAR, Archief Prinsdom Steenhuize nr.94 en 100.

Voor de aankoop van de korenwindmolen in Steenhuize gaf hij zijn hofstede in Godveerdegem als hypothecaire borg; deze hypotheek werd in 1651 afgelost door de Prinsvrouwe van Steenhuize.

2. Kohieren van de 20e penning Godveerdegem, 1571. (Met dank aan ons medelid Guido Byl uit Moerbeke)